

Yli 16-vuotiaan henkilön omaishoitajan ansionmenetyksen korvaaminen tartuntatautilain mukaisen karanteenin tai eristyksen aikana

Yli 16-vuotiaista henkilöä hoitavat omaishoitajat, joilla on kunnan omaishoidon tuen sopimus, ja jotka ovat ansiotyössä, saattavat jäädä vaille ansiotuloja ajalta, kun heidän hoidettavansa joutuu tartuntalain mukaiseen karanteeniin tai eristykseen, jos he joutuvat jäämään pois ansiotyöstä vastatakseen hoidettavansa selviytymisestä kotioloissa. Tyypillisesti tällaisia tilanteita syntyy esimerkiksi päivätoimintapaikoissa tai toisen asteen oppilaitoksissa ilmenevissä tartuntatilanteissa.

Vaikka kunta on velvollinen järjestämään hoidon karanteeniin tai eristykseen määrätyle omaishoidon tuella hoidettavalle henkilölle, on usein hoidettavan edun ja hoidon kokonaisuuden kannalta käytännöllisintä, että työssäkäyvä omaishoitaja jää kotiin tuoksi ajaksi. Esimerkiksi koronan vuoksi määrätyn karanteenin pituus on 10 päivää. Omaishoitajan jääminen kotiin mahdollistamaan hoidettavan kotonaolo vähentää tartuntojen leviämisenriskiä ja tarvetta käyttää kunnan sosiaali- ja terveyspalveluita. Monissa tapauksissa kunnissa ei edes ole riittävää kotihoidon tai muutakaan henkilöstöresurssia tuottamaan palveluita karanteenin ja eristyksen edellyttämässä aikataulussa.

Omaishoitajalle aiheutuva ansionmenetyks on tässä tilanteessa kohtuuton ja epätasa-arvoinen niihin henkilöihin verrattuna, jotka hoitavat alle 16-vuotiaista henkilöä ja saavat ansiomenetyksen korvausta. Pienituloinen omaishoitaja saattaa ajautua myös jopa toimeentuloturvan varaan, velkaantumiseen ja köyhtymiseen.

Allekirjoittaneet Omaishoitajaliitto ry, Autismiliitto ry, FDUV rf, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry ja Kehitysvammaliitto ry esittävät, että tartuntatautilakia ja sairausvakuutuslakia muutetaan seuraavasti:

Tartuntatautilain 82 §:ään lisätään, että oikeus saada ansionmenetyksen korvaukseksi tartuntatautipäivärahaa on myös omaishoidon tuesta annetussa laissa tarkoitetulla omaishoitajalla, jos hänen hoidettavanaan oleva henkilö on tartuntataudin leviämisen estämiseksi määrätty karanteeniin tai eristettäväksi ja omaishoitaja on tämän vuoksi estynyt tekemästä ansiotyötään. Vastaava muutos tulee tehdä myös sairausvakuutuslain 8 luvun 1 a §:ään.

Allekirjoittaneet järjestöt ehdottavat lisäksi sen selvittämistä, olisiko mahdollista ulottaa vastaava päivärahaoikeus myös tosiasiaassa läheisensä omaishoitajina toimiviin henkilöihin, vaikka heillä ei ole kunnan kanssa omaishoitosopimusta. He kuitenkin käytännössä kokevat vastaavan ansionmenetyksen kuin sopimusomaishoitajat, jos läheistä, jonka huolenpidosta he vastaavat, ei voi tartuntatautilain mukaisen karanteenin tai eristyksen aikana jättää yksin kotiin.

Helsingissä 15.11.2021

Allekirjoittajat:

Omaishoitajaliitto ry

Autismiliitto ry

FDUV rf

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Kehitysvammaliitto ry

Kehitysvammaisten
Tukiliitto ry

Kehitysvammaliitto

JAKELU:

Sosiaali- ja terveysministeriö
Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
Eduskunnan omaishoidon tukiryhmä
Eduskunnan vammaisasiaan yhteistyöryhmä
Eduskuntaryhmien puheenjohtajat